

**Charles University, Faculty of Arts
Institute of Translation Studies**

Hybernska 3, Prague 1, Czech Republic
tlf.: +420 2 21 619 511/512, fax: +420 2 21 619 528, utri@ff.cuni.cz

**Posudek magisterské diplomové práce Kateřiny Čížkové "Rozsudek v
překladové komunikaci"**

Předložená diplomová práce si klade za cíl analyzovat původní české a německé rozsudky ve věci rozvodu manželství a srovnat výsledky této analýzy s překlady německých rozsudků do českého jazyka. Analýza se soustřeďuje na zkoumání makrostruktury a vybraných rovin mikrostruktury (slovní spojení a jazykových šablon). Kontrastivní lingvistická analýza českých a německých soudních rozsudků v dosavadní literatuře chybí, totéž platí pro translaticologickou analýzu jejich překladů z němčiny do češtiny. Práce tím vstupuje na neznámou půdu, a to je skutečnost, která jde nad rámec požadavků kladených na diplomové práce a která je důvodem, proč ji navrhuji pro cenu Jana Palacha.

Studie má celkem 135 stran, z toho 125 stran textu, a rozsáhlou přílohu se zkoumanými rozsudky a jejich překlady.

Výstavba práce je přehledná a důsledná. V úvodní kapitole autorka osvětluje zaměření a cíl práce, prezentuje stav zkoumané problematiky a seznamuje čtenáře s výstavbou, metodami a materiálem výzkumu.

Druhá, teoretická část se zabývá v první řadě vymezením pojmů, se kterými pak autorka nadále pracuje (m. j. makrostruktura, mikrostruktura, slovní spojení, jazykové šablony, textová lingvistika, textový druh). Kromě toho osvětluje postavení a právní kontext rozsudku ve věci rozvodu manželství v rámci českého a německého právního řádu.

Třetí, empirická část obsahuje vlastní autorčiny analýzy a výsledky, a dělí se do dalších podkapitol Makrostruktura, Slovní spojení a Jazykové šablony.

Závěrečnou část tvoří Závěr, české, německé a anglické Resumé, Seznam literatury a 2 přílohy: glosář německých slovních spojení, vyskytujících se ve zkoumaných rozsudcích s překladem do češtiny, a používané české, německé a překladové rozsudky.

V úvodu autorka formuluje hypotézu, která se týká překladatelského postupu při překládání soudních rozsudků na rovinách makro- a mikrostruktury. Přitom se předpokládá, že na straně makrostruktury převládá překladatelský postup dokumentárního překladu, který se orientuje na výchozím německém textu. Na straně mikrostruktury se očekává postup instrumentálního překladu, orientovaného na cílové kultuře. Tento předpoklad se však potvrdil jenom z části. Na straně mikrostruktury byl zaznamenán jak dokumentární tak i instrumentální postup. Tím, že se v úvodu formuluje hypotéza, v empirické části se ověřuje a na závěr zhodnotí, je vytvořen rámec, který přispívá k celkovému dojmu koherentnosti a propracovanosti práce.

Svým textovým přístupem přesahuje a dále vyvíjí autorka studie Michala Tomáška, které v oblasti právního překladu platí v českém kontextu jako klíčové. Tomášek se podle

paradigmatu 70. let omezuje na mikrostrukturu (rovinu vět a slovních spojení), textová rovina zůstává mimo jeho pozornost. Kontrastivní lingvistický i translatologický výzkum se však od 80. let soustřeďuje m.j. právě na text, textovost, porovnání textových druhů (žánrů) atd. Proto je na čase, aby se tyto novější postupy uplatnily i v analýzách původních a překladových právních textů.

V empirické části v kapitolách Makrostruktura, Slovní spojení a Jazykové šablony autorka zkoumá a porovnává vždy tři vzorky: české a německé a překladové rozsudky. Následuje vždy kratší shrnutí, které po delších popisných pasážích usnadňuje přehled. Velice zajímavá je analýza překladu jazykových šablon. Zde je i diskuse výsledků na pozadí dosavadního výzkumu zvláště přínosná a zdařilá.

Po shrnutí výsledků v Závěru autorka ještě upozorňuje na problémy vlastního výzkumu a zamýšlí se nad otázkami pro další výzkum. Tím dokazuje, že vidí hranice výzkumu provedeného v rámci diplomové práce, že je schopná reflektovat vlastní výkon a vidět ho v širší souvislosti.

Obstarání materiálu, t.j. korpusů německých, českých a překladových rozsudků, bylo poněkud složité, hlavně u překladových textů z němčiny. Jak autorka tak i školitelka a různí konzultanti oslovili nemalý počet soudních překladatelů v Praze i v Německu, kteří však vlastní překlady dali k dispozici jen výjimečně kvůli závazku mlčenlivosti vůči klientům.

Přínos práce spočívá tedy na jedné straně v tom, že poprvé provádí lingvistickou a translatologickou analýzu německých a českých soudních rozsudků, že přitom uplatňuje textový přístup a že ověřuje užívání dokumentárního a instrumentálního postupu na novém materiálu. Na straně druhé má předkládaná studie i zcela praktické výsledky. Autorka shromáždila cenný materiál, který se dá používat např. v překladatelských seminářích, a sestavila navíc německo-český glosář s překladem slovních spojení a jazykových šablon, který může sloužit praktikujícím překladatelům i studentům překladatelství.

Navrhuji ji proto na udělení cenu Jana Palacha.

V Praze dne 12. února 2008

Dr. Dorothea Uhle
vedoucí práce